

Motion till riksdagen

1989/90:Jo236

av Börje Hörnlund och Karin Israelsson (båda c)

Etableringsstöd till jordbruket i norra Sverige

Riksdagen har vid flera tillfällen fastslagit ett produktionsmål för livsmedelsproduktionen i norra Sverige på 1984 års nivå. Däremot har regering och riksdag inte utformat villkoren för näringen på ett sådant sätt att målet har kunnat uppfyllas. Idag ligger produktionsvolymen klart under den fastställda nivån. Den försämrade lönsamheten i näringen som helhet har slagit hårdast mot norra Sverige och särskilt dess inland. Exemplet Västerbotten belyser detta förhållande. Mellan åren 1984 och 1988 har antalet mjölkleverantörer i de tio inlandskommunerna minskat från 769 till 539, dvs. med 230. Fortsätter denna antalsmässiga nedgång är mjölkproduktionen helt utradad redan 1997.

Den livsmedelspolitiska arbetsgruppen (LAG), vars förslag nu remissbehandlas, uttalar i ord en vilja att slå vakt om det norrländska jordbruket. Som förslaget är utformat kommer dock effekten att bli den rakt motsatta. Jag utgår därför ifrån att förslaget kommer att förändras på väsentliga punkter i det beslut som riksdagen ska fatta under våren. Det gäller bl.a. bibehållande av produktionsmålet för norra Sverige på 1984 års nivå, frikoppling av jordbruket i norra Sverige från lönsamhetssvängningar i övriga delar av landet, förenklad prisutjämnning på mjölk samt möjlighet till gemensamt ansvar för export inom näringen. Utan dessa sistnämnda åtgärder riskerar Norrland att bli en dumpingmarknad för livsmedel som undergräver både beredskaps-, miljö- och regionalpolitiska mål.

Ovan angivna åtgärder kommer dock inte att vara tillräckliga för att på sikt klara produktionsmålet i norr. För detta är åldersstrukturen bland brukarna alltför ogynnsam. Statistik från jordbruksnämnen visar att 31 % av brukarna i Norrland är 60 år eller äldre, medan bara drygt 20 % är under 40 år. Frågan om nyetableringsstöd som tidigare aktualiserats har hänförs till den livsmedelspolitiska arbetsgruppen. Arbetsgruppen har, detta till trots, inte berört frågan och därmed saknas också förslag i dess rapport.

Det är därför angeläget att riksdagen ånyo tar tag i frågan och verkar för att ett beslut om etableringsstöd kommer med i vårens jordbrukspolitiska beslut. Formerna för ett etableringsstöd har diskuterats i form av räntestöd eller stöd till produktionen. Diskussionen om formerna får dock inte tillåtas fördröja ett positivt beslut. Enligt vår uppfattning kan båda formerna förekomma eller t.o.m. en "öppen mix" med frihet för den nyetablerade att

välja. Allra viktigast är ett snabbt positivt beslut som samtidigt skulle ge näringen ett besked om samhällets långsiktiga avsikter för jordbruket i norr.

Mot. 1989/90

Jo236

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär att förslag till etableringsstöd till jordbruket i norra Sverige föreläggs 1989/90 års riksmöte i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 24 januari 1990

Börje Hörnlund (c)

Karin Israelsson (c)